

Hana Píšová přistupuje k tématu nedonošených dětí poučená osobní zkušeností, s citem, ale i praktičností ženy stojící nohama pevně na zemi.

Emma a Matyáš Píšovi oslavili čtvrté narozeniny jako úplně zdravé a chytré děti.

Nedonošené děti startují svůj život v inkubátorech. I tak je ale velmi důležité, aby na ně maminka mluvila a dávala jim najevo svoji blízkost.

Někdy přichází chvíle, kdy jsou kariéra i peníze k ničemu

Dnes zdravá, pětiletá dvojčata Hany Píšové se narodila ve 24. týdnu. Lékaři jejich příkladem povzbuzují jiné rodiny s nedonošenými dětmi. Hana je však v nadšení strážlivější. Mluví spíše o štěstí a na pomoc podobně postiženým založila nadaci.

Manažerky mají pověst racionálních bytostí zaměřených na výkon, správné naplánování věcí a na výsledek. Je pravda, že jim velmi často plány perfektně vychází. Když se pak ale stane něco, co nejde předvídat ani aktivně ovlivňovat, bývají právě tyto ženy vykojenější a ze své situace vynervovanější než ostatní.

Hana Píšová před svou anabází s předčasně narozenými dvojčaty řídila marketingový tým v IT firmě a poté založila produkční firmu. Také se považuje za ženu, která má

ráda věci pod kontrolou. Ale ani v době, kdy jí všechno vycházelo podle představ, silná slova typu „každý strůjce svého osudu“ z pusy nevypouštěla.

„Oba moji rodiče se totiž profesně celoživotně věnovali rodinám s mentálně i jinak postiženými dětmi,“ vysvětluje. „Můj děda byl pro změnu dirigent. Bratr jde profesně ve slépějích rodičů, jen já jsem se nějak vymkla tomuto rodinnému zaměření a vykročila směrem k byznysu. Ale ekonomicko-analytické vnímání světa rozhodně neberu jako jediné možné a správné. Táta jako psycholog →

Velký problém pro okolí je, jak vůbec brát do ruky tak droboučké dítě.

dlouhodobě pracoval například s rodinami s nevidomými dětmi. U nás doma se se silnými prohlášeními typu „jaké si to uděláš, takové to máš“, nebo „když se chce, všechno jde“ zacházelo opatrně. Naši se totiž ve své praxi potkávali hlavně s lidmi, kteří museli s pokorou přijmout, zpracovat a smířit se s tím, že některé věci nepůjdou nikdy, i kdyby se stavěli na hlavu.“

Připravít se dopředu nejde

Na otázku, jestli jí rodinné prostředí i výchova lépe připravily na její pozdější těžkosti, však razantně odpověděla: „Ne! Když se průšvih týká konkrétně vás a co horšího – vašich dětí, jde o něco úplně jiného, než když to jen vidíte kolem sebe. A právě proto, že rodiče přesně věděli, co to znamená doživotně se starat o postižené dítě, nervovali jsme se všichni víc než laici, kteří to netuší...“

Bezstarostné období

Hana „před tím“, hned po vysoké škole, nastoupila do IT firmy. Seznámila se zde i se svým budoucím manželem, rovněž manažerem. Brali se po rok a půl trvající známosti v jejich třiceti letech. Biologické hodiny jí v té době prý ještě vůbec netikaly, ale na druhou stranu si řekla, že třicítka je věk, kdy není důvod s dítětem otálet. A zmiňuje ještě jeden zásadní okamžik – ještě před svatbou, v době, kterou dnes označuje za „časy, kdy jsem nevěděla, co to jsou starosti“, učinila další důležité rozhodnutí. Nechala se přesvědčit známou, se kterou se seznámila pracovně, aby společně rozjely produkční agenturu. „Z jistoty zaměstnankyně korporace a pravidelného příjmu jsem skočila do nejistoty soukromého podnikání.

Co možná o nich nevíte

- Nedonošené je dítě, které přichází na svět od 24. do 37. týdne (cca 5 – 6,5 měsíc), případně váží méně než 2,5kg.
- Hlavním problémem u těchto dětí je dýchání. **Plíce jsou sice vyvinuté, ale chybí v nich tzv. surfaktant**, látka, která je schopna udržet plicní sklípky otevřené.
- **K dalším komplikacím** patří novorozenecká infekce, **nitrožilní krvácení, žloutenka**.
- Protože se sací reflex objevuje až během 37. týdne těhotenství, je mnoho nedonošeňátek krmeno **nitrožilní výživou**.
- U předčasně narozených dětí hrozí v budoucnu **hyperaktivita**. Zajímavé ale je, že mívají i velmi dobrý hudební sluch.

nemá smysl čekat dva roky, jestli se uvidí... Vidělo se už teď!“ konstatuje Hana.

Anabáze hormonální léčby a několika marných pokusů o umělé oplodnění by prý vydala na samostatnou kapitolu. „Nejde jen o časovou i psychickou náročnost a fyzické potíže“, vysvětluje Hana. „Z umělého oplodnění je lukrativní byznys, protože pojišťovna hradí omezený počet pokusů a i na ně si připláćíte, takže potřebujete také finance.“ Přes to všechno prý nebrala nepovedené pokusy tragicky: „Na vnitřní pohodě nepřidaly, ale dali jsme si pět let. Pak bychom zvážili jiné možnosti. Protože jsem ale optimistka, tuhle krajnost jsem si vlastně nepřipouštěla.“

Aniž bych to tehdy tušila, připravila jsem pracovní terén pro to, co mělo v budoucnu přijít“, říká Hana. Obchodní partnerství navíc přerostlo v přátelství. Společnici Markétu Stránskou, mimochodem matku pěti dětí, považuje za geniální organizátorku. Firmu podržela sama i v době, když si Hana nestihala ani vypít kávu.

Když se věci zadrhnou

Hanina vítězná jízda skončila ve chvíli, kdy gynekolog jí a manželovi sdělil, že s početím přirozenou cestou budou potíže. „Racionálně jsme si řekli, že

Konečně!

Přesně po těch pěti letech Hana uslyšela: „Čekáte dvojčata.“ Úžasný pocit!

Jako starší, tím pádem riziková matka byla od samého začátku pod lékařskou kontrolou, pracovat ale nepřestala. „I když šlo o vymođené těhotenství, mozek mi přece zůstal“, konstatuje dnes s úsměvem. „Stejně tak ale nemůžu říct, že bych si těhotenství užívala, jak je teď moderní tvrdit. Prostě jsem byla konečně těhotná. Normálně jsme s Markétou makaly s tím, že když jsem byla unavená, dala jsem si pauzu. Žádné výčitky, že jsem něco podcenila, že jsem byla málo opatrná, zpětně nemám. Mně totiž bylo celých těch pět krátkých měsíců dobře.“

Drama začalo úplně nenápadně. „Manžel měl letět do USA. Řekli jsme si, že jde o naši poslední šanci cestovat za bezdětna“, vzpomíná Hana. „Samozřejmě, že jsem si šla pro svolení ke svému gynekologovi. Cítila jsem se skvěle, brala jsem prohlídku jako formalitu. „Nikam a lehnout doma,“ zavelel nečekaně gynekolog. Manžel chtěl cestu zrušit, ale já ho přesvědčila, že se nic neděje, navíc kousek od nás bydlela jeho maminka, která se na mě chodila dívat. Skutečně jsem celý týden doma ležela. Po další kontrole jsem už ovšem byla vyslána do nemocnice. Po týdnu jsem nečekaně a velmi komplikovaně porodila. Přirozenou cestou.“

Poprvé na dně

Nejvíce všechno schytl Matyáš, který se dral na svět jako druhý a těžký porod u něj způsobil krvácení do mozku. „Dnes už o tom mluvím nahlas, ale tenkrát byl výhled takový, že když vůbec přežije, bude těžce mentálně postižený, možná i slepý“, vypráví Hana. „Emma na tom byla lépe, ale ne o moc. Děti měly nevyvinuté plíce, vešly se do dlaně... Byla jsem úplně bez sebe. Na jednu stranu jsem k nim cítila obrovskou lásku, na druhou mi proběhly hlavou všechny ty příběhy klientů mých rodičů. Jaká může být kvalita života nevidomého, neslyšícího dítěte, které se navíc nepohne? Matyášek na tohle všechno aspiroval. Nejde o týráni, když se ho budeme pokoušet zachránit? Opravdu rodiče své děti, u kterých není žádná šance na sebemenší pokrok, nezačnou nenávidět za zničený, jim obětovaný život? Jsem špatný člověk, když mne napadají podobné myšlenky? Kdo má ale právo soudit? Naštěstí tohle rozhodnutí leží v danou chvíli na lékařích, ne na vás.“ Hana si prošla už v porodnici v šestinedělí první vlnou deprese. Pak – asi vlivem zklidňujících se hormonů – začala zase uvažovat racionálněji. Musela...“

Tři roky čekání na výsledek

Hanina dvojčata strávila v nemocnici v inkubátoru tři a půl měsíce. Být s nimi v nemocnici se neumožňovalo, a tak je

„Nikdy bych kvůli práci ani žádnému jinému člověku nevydržela to, co jsem zvládla kvůli svým dětem.“

denně jezdila navštěvovat. „A klokánkovat“, dodává Hana. „To znamená, že dítě vyjmou z inkubátoru, ale je na něj stále napojeno hadičkami, a matka si jej přiloží na své tělo. Mimino tak cítí její teplo, vůni, vnímá tep srdce. Dětem to pomáhá, zlepšuje se i jejich dechová činnost.“ Domů je pustili, když vážilo každé z nich dvě kila dvacet.

Donošené dítě vypije při jednom krmení dvě stě mililitrů. Hančina dvojčata do sebe dostala maximálně patnáct mililitrů. Když ležela v nemocnici v inkubátorech, sestřičky je budily každé tři hodiny, aby je změřily a zavedly jim sondu. Tento biorytmus pak dodržovala doma i Hana, která k nim v těchto intervalech ve dne v noci vstávala. „Nemám vůbec žádné vzpomínky, že bych se s nimi první rok mazlila, i když prý ano. Ale první rok, kdy jsem třeba týden v kuse spala denně jen dvě hodiny, mám jen jako v mlze“, vzpomíná. Když sama jedla, tak raději ve stoje. Jakmile si sedla, šly na ni mráčky. Nevyspáním se jí dělalo fyzicky zle a rozjízděly se i deprese.

„Do tří let není žádná jistota, že se u dětí neprojeví trvalé poškození. Radost z každého pokroku mi kazilo vědomí, že rozhodně není vyhráno. Že se zrak může začít kazit, že se nemusí rozvinout motorika. Že se vůbec →

INZERCE

neví, jak funguje mozek,“ říká Hana. Její deprese se vracely. Začala jí pálit kůže po celém těle, motala se jí hlava a neudržela rovnováhu. „Nedokázala jsem chodit rovně, trpěla jsem závratěmi i při cestě do schodů, neodvážila jsem se vlézt do auta a řídit,“ vzpomíná. „Nakonec jsem vyhledala pomoc a začala brát antidepresiva. Manžel mne držel a povzbuzoval. Když jsem se trochu vzpamatovala, pro změnu zkolaboval psychicky on. A to tak, že jej hospitalizovali na psychiatrii. Byla to nejpříšernější životní etapa. Doma dvojčata s výhledem na trvalé postižení, já na antidepresivech, manžel v blázinci. Do smrti budu vděčná tchyni, která bydlela poblíž a pomáhala mi. Moji rodiče taky dělali, co mohli, ale jsou v Brně. Jen díky tchyni jsem se mohla aspoň občas vyspat.“

Denně cvičení

S Matyášem a Emmou – s každým zvlášť – až do jejich tří let čtyřikrát denně Hana cvičila Vojtovu metodu. Kromě toho s nimi pravidelně obíhala doktory – dětský, oční, ušní, kontrola ledvin... „Dnes, když jedu kolem jakékoliv nemocnice, tuhne mi šíje,“ přiznává své „nemocniční trauma“.

S jinými matkami nedonošených dětí se v té době nestýkala. „Přiznám se, že jsem vůbec neměla potřebu sdílet svoji situaci s kýmkoliv na internetu, v parku a jiných místech, kde se matky s oblibou sdružují. Zajímaly mne názory odborníků a ne „jedna paní psala na Facebooku“. Když už mi vybylo trochu času, raději jsem si na pět minut lehla, nebo si jen tak sedla a tiše koukala. Nesnesla jsem kolem sebe ani nikoho, kdo by mě litoval, jak to mám těžké, čímž se eliminoval počet lidí, se kterými jsem se stýkala. Nakonec se to zúžilo na moji rodinu, úplně nejbližší kamarádky a Markétu. Ta jako zkušená matka – i když zdravých dětí – věděla, co potřebuju a co ne. V nejhrošším převzala na sebe ve firmě i moje povinnosti, ale po roce jsem se zase začala pozvolna zapojovat, aby mi nehráblo už definitivně. Do agenru jsem si vlastně chodila odpočinout.“

Pomáhejme těm, co to potřebují

● NADAČNÍ FOND PRO PŘEDČASNĚ NAROZENÉ DĚTI A JEJICH RODIČE

Hana Pišová a Markéta Stránská založily fond v roce 2013.

Jeho cílem je pomáhat rodinám předčasně narozených dětí, které se ocitly v tíživé finanční, materiální a psychické situaci.

● JEN ADRESNĚ

Pomáhá vždy konkrétní rodině a její konkrétní potřebě spojené výhradně s předčasně narozeným dítětem. Rodina nedostává peníze, ale fond zaplatí tu danou věc.

● NA CO SE PŘÍSPÍVÁ

Na psychologickou péči pro rodiče, na jejich cestovní výlohy po dobu pobytu dítěte v nemocnici, na jeho rehabilitaci, speciální výživu a hygienické nebo zdravotnické pomůcky.

● JAK PROBÍHÁ VÝBĚR

O konkrétní formě a výši pomoci rozhoduje správní rada nadačního fondu. Předsedou fondu je primář novorozeneckého oddělení Ústavu pro péči o matku a dítě Praha Podolí docent Zbyněk Straňák.

● PŘÍSPĚT MŮŽETE

Například nákupem triček a tašek z kolekce „žehlím si karmu“.

Více informací najdete na www.predcasnenarozenedeti.cz

hlavně je třeba vnímat a řešit, co pak dál.“

Protože se Hana s Markétou považují za „drsně praktické“, založily nadaci na pomoc rodinám s nedonošenými dětmi, která však funguje na racionálních pravidlech, a rodiny, kterým je směřována konkrétní pomoc, vytipovávají lékaři. ■

DENISA PROŠKOVÁ

NAVRHUJEME
JE NA
ženy roku

V příštím čísle budeme vyhlašovat další ročník soutěže Žena roku. Hanu Pišovou a Markétu Stránskou do ní nominujeme už dnes. Za statečnost při řešení těžké životní situace a za sílu přátelství.

Stal se zázrak

Když byly dětem dva roky, lékaři Haně sdělili, že jsou po fyzické, mentální i psychické stránce úplně v pořádku. „Nevím, čím to je,“ říká Hana. „Můžu si opakovat, že proto, že jsem s nimi cvičila Vojtovu metodu, že jsem se jim věnovala na dvě stě procent, ale to dělá spousta rodičů nedonošenců! I moji zkušení rodiče nad tím trochu vrtí hlavou. Jde o věc mezi nebem a zemí. Hlavně Matyáš, který přišel na svět s krvácením do mozku a neměl vůbec přežít, se projevil jako neskutečný bojovník. Moje děti asi mají přese všechno tuhý kořen, zdravé geny, nevím. Bereme to s mužem s obrovskou pokorou jako druhou šanci, kterou nám příroda dala, a oba jsme dnes jiní. Manžel například naprosto ztratil zájem o kariéru manažera v korporaci. Začal studovat jinou vysokou školu, zajímá se o psychologii. Já byla vždycky ostrážitá vůči nadacím, ale v době, kdy jsem jezdila s dvojčaty po doktorech, jsem viděla spoustu problémů, se kterými se stejně zasažení rodiče potýkají. Vůbec si neumím představit, jak bych v těch uplynulých třech letech ještě navrch řešila existenční potíže. Jistil nás manžel, a když se i on zhroutil, pořád bylo kde brát, jako manažeři jsme si našetřili. Spoustu matek s nedonošenátky muži opustí a nechají na holičkách. Anebo muži zůstanou, ale rodina jede léta na jeden příjem. Přitom třeba invalidní vozík pro teenagera, kterému pracuje zdravý mozek, ale ne tělo, stojí dvě stě tisíc korun. Zkrátka nestačí jen křičet ‚hurá, dítě přežilo‘, ale